

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	10.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Bölüm Adı	İlahiyat	Güncelleme Tarihi	10.09.2025
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl Yarıyıl AKTS
SEÇ4057	Hadis ve Sünnete Çağdaş Yorumlar	Zorunlu	4 7 2
Dersin Seviyesi			
Türkçe			
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)	Haftalık Uygulama Saati	Haftalık Laboratuvar Sayısı	
2	-	-	
Öğrenim Türü			
Birinci Öğretim			
Eğitim Dili			
Türkçe			
Dersin Amacı			
Bu dersin amacı, modern dönemde hadis ve sünnete yönelik ortaya çıkan farklı yaklaşımları tarihi ve fıkri arka planlarıyla birlikte incelemektir. Ders kapsamında sünnetin tanımı, hücciyeti ve bağlayıcılığı, Hz. Peygamber'in teşri ve icthad yetkisi ile hadislerin sıhhat ve anlam bakımından yeniden değerlendirilmesine yönelik görüşler ele alınacaktır. Ayrıca tartışmalı bazı rivayetler üzerinden çağdaş hadis yorumlarının yöntemleri karşılaştırılacaktır.			
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler			
-			
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler			
-			
Dersin İçeriği			
Ders, modern dönemde hadis ve sünnet tartışmalarının ortaya çıkışı ve gelişimiyle başlamaktadır. Sünnetin tanımı, bilgi değeri, bağlayıcılığı, Hz. Peygamber'in hüküm koyma yetkisi, hadislerin nakil ve tenkit süreçlerine yönelik çağdaş eleştiriler incelenecektir. Hz. Peygamber, kadınlar, gayb, tıbb-ı nebevî, ceza ve devlet yönetimiyle ilgili bazı rivayetler çağdaş yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilecektir.			
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar			
-			
Staj Durumu			
-			
Ders Kitabı / Malzemesi*			
1	Eren, İsa. Modern dönem Mısır'da hadis ve sünnete yaklaşımlar. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2026.		
2			
3			
4			
5			
6			
İlave Kaynak(lar)*			
1	Haq, Inam Ul. <i>Pakistan'da Hadis Tartışmaları</i> . Ankara: TDV Yayınları, 1. Basım, 2020.		
2	Hatiboğlu, İbrahim. <i>Çağdaşlaşma ve Hadis Tartışmaları: Hint Alt Kıtası, Mısır ve Türkiye'de Hadis Tartışmaları</i> . İstanbul: Hadisevi, 1. Basım, 2004.		
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri/Görevlileri			
1	Dr. Öğr. Üyesi İsa EREN		
2			
Ders Asistanı/Asistanları			
1			
2			

Ders İzlenice Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	10.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**

ÖÇ-1	Modern dönemde hadis ve sünnete yönelik ortaya çıkan yaklaşımların tarihi ve fikrî arka planını açıklar.
ÖÇ-2	Sünnetin tanımı, hücciyeti ve bağlayıcılığına ilişkin çağdaş görüşleri karşılaştırır.
ÖÇ-3	Hiz. Peygamber'in teşrî ve icthad yetkisine yönelik farklı yaklaşımları değerlendirir.
ÖÇ-4	Hadislerin nakil, tedvin, sıhhat ve tenkit süreçlerine yöneltilen çağdaş eleştirileri analiz eder.
ÖÇ-5	Hiz. Peygamber, kadınlar, gayb, tıbb-ı nebevî, ceza ve yönetimle ilgili tartışmalı rivayetlere yönelik çağdaş yorumları karşılaştırır.
ÖÇ-6	Çağdaş hadis ve sünnet yaklaşımlarını klasik hadis usulüyle ilişkileri, yöntemleri ve temel kabulleri açısından değerlendirir.

HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ

Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			Bilgi	Beceri	Yetkinlik	
1	Hadis ve sünnete çağdaş yaklaşımların tarihi arka planı I	Modern dönemde Mısır'ın siyasal ve toplumsal dönüşümünü açıklar.	x		x	Eren, 2026, 24-66.
		Modernleşme, Batılılaşma, tercüme ve eğitim faaliyetlerinin dinî düşünce üzerindeki etkilerini değerlendirir.	x		x	
2	Hadis ve sünnete çağdaş yaklaşımların tarihi ve fikrî arka planı II	Oryantalist düşüncenin Mısır'daki hadis ve sünnet tartışmalarına etkisini açıklar.	x	x	x	Eren, 2026, 67-103.
		Kur'âniyyûn ve Mu'tezilî düşüncenin çağdaş tartışmalardaki yansımalarını değerlendirir.	x			
		Hint alt kıtası ile Mısır arasındaki fikrî etkileşimi fark eder.	x		x	
3	Sünnetin tanımına yönelik çağdaş yaklaşımlar	Çağdaş dönemde hadis ve sünnet kavramlarına getirilen farklı tanımları açıklar.	x		x	Eren, 2026, 108-118.
		Hadis ile sünnetin birbirinden ayrılmasına yönelik yaklaşımları karşılaştırır. Klasik sünnet anlayışı ile çağdaş tanımlar arasındaki farklılıkları değerlendirir.				
4	Hiz. Peygamber'in dinde hüküm koyma ve icthad yetkisi	Kur'an dışı vahiy ve Hiz. Peygamber'in teşrî yetkisine ilişkin çağdaş yaklaşımları açıklar. Hiz. Peygamber'in icthadının imkânı ve mahiyeti hakkındaki görüşleri karşılaştırır. Peygamber icthadının dinî hükümlerin oluşumundaki yerini değerlendirir.	x		x	Eren, 2026, 119-133.
5	Sünnetin hücciyeti ve teşrîdeki konumu	Sünnetin hücciyetini kabul eden ve reddeden yaklaşımların temel delillerini tespit eder. Sünnetin müstakil hüküm koyma niteliğine ilişkin tartışmaları değerlendirir. Sünnetin Kur'an karşısındaki konumuna dair farklı görüşleri karşılaştırır.		x	x	Eren, 2026, 134-169.
6	Sünnetin bağlayıcılığı ve sünnetteki hükümlerin değiştirilmesi	Sünnetin bağlayıcılığına ilişkin farklı yaklaşımları açıklar. Teşrî ve gayr-i teşrî sünnet ayrımını değerlendirir.			x	Eren, 2026, 170-194.
		Örf, maslahat, illet ve tarihsel şartların sünnetteki hükümlerin devamlılığı üzerindeki etkisini tartışır.				
			x			
7	Çağdaş dönemde hadis tespit ve tenkit sistemine yönelik eleştiriler	Klasik hadis tenkit sistemine yöneltilen çağdaş eleştirileri tespit eder.	x			Eren, 2026, 195-242.
		Sened ve metin tenkidine verilen ağırlık bakımından klasik ve çağdaş yaklaşımları karşılaştırır. Hadislerin sıhhatinin yeniden değerlendirilmesine yönelik yöntemleri analiz eder.				

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi: 10.09.2026

Revizyon No:

Sayfa:

8	Ara Sınav Haftası •Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuları ve hedefleri kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla gerçekleştirilecektir. Ara sınav değerlendirmesi: %100 sınav, %0 ödev.					
	Ara Sınav Değerlendirmesi	Sınav %	Ödev %	Oranlar, ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından belirlenerek yandaki tabloya		
		100	-			
9	Hadislerin nakil ve tedvin sürecine yönelik çağdaş yaklaşımlar	Hadislerin kitâbet ve tedvin sürecine yönelik çağdaş değerlendirmeleri açıklar.	x		x	Eren, 2026, 243-285.
		Mâna ile rivayet, mevzû hadis, İsrâiliyat, tedlis ve idrâcın hadislerin güvenilirliği açısından nasıl ele alındığını değerlendirir.				
		Rivayet sürecine yönelik eleştirilerin hadis anlayışına etkisini kavrar.				
	Hz. Peygamber’le ilgili tartışmalı rivayetlere çağdaş yaklaşımlar	Hz. Peygamber’e sihir yapılması ve intihara teşebbüs ettiği iddiasına dayanak teşkil eden rivayetleri tanır.	x		x	
		Bu rivayetlere yönelik çağdaş değerlendirmeleri karşılaştırır.				
		Rivayetlerin peygamber tasavvuru ve hadis tenkidi açısından doğurduğu tartışmaları analiz eder.				
11	Gayb, mucize ve tıbb-ı nebevî ile ilgili rivayetlere çağdaş yaklaşımlar	Gayb ve mucizeyle ilgili rivayetlere yönelik çağdaş yaklaşımları açıklar.	x		x	Eren, 2026, 323-361.
		Kıyamet âlâmetleri ve olağanüstü hadiselerle ilgili rivayetlerin değerlendirilme biçimlerini karşılaştırır.				
		Tıbb-ı nebevî rivayetlerinin dinî bağlayıcılık ve bilimsel bilgi açısından nasıl ele alındığını değerlendirir.				
12	Kadınlarla ilgili bazı rivayetlere çağdaş yaklaşımlar	Kadınlarla ilgili tartışmalı rivayetleri tespit eder.		x	x	Eren, 2026, 362-371.
		Bu rivayetlere yönelik sıhhat, bağlam ve anlam merkezli çağdaş yorumları karşılaştırır.				
		Kadınlarla ilgili rivayetlerin anlaşılmasında tarihsel ve toplumsal bağlamın rolünü değerlendirir.				
13	Ölüm cezasıyla sonuçlanan ve şiddet bağlamında tartışılan bazı rivayetler	İrtidat, recm ve öldürme cezasıyla ilişkilendirilen rivayetleri tanır. Bu rivayetlere yönelik çağdaş yaklaşımları karşılaştırır.	x		x	Eren, 2026, 371-392.
		Kur’an, tarihsel bağlam ve hukukî yorumun bu rivayetlerin değerlendirilmesindeki rolünü analiz eder.		x	x	
14	Kader ve devlet yönetimiyle ilgili rivayetlere çağdaş yaklaşımlar	Kaderle ilgili bazı rivayetlere yöneltilen çağdaş eleştirileri açıklar. Kadının yöneticiliği ve hilâfetin Kureyşîliğiyle ilgili rivayetlere yönelik farklı yorumları karşılaştırır. Bu rivayetlerin çağdaş dinî ve siyasî düşüncedeki yansımalarını değerlendirir.	x		x	Eren, 2026, 393-403.
15	Genel Değerlendirme	Hadis ve sünnete yönelik çağdaş yaklaşımları temel eğilimleri bakımından sınıflandırır. Çağdaş yaklaşımların klasik hadis usulüyle ilişkisini değerlendirir. Ders boyunca incelenen yaklaşımlar arasındaki yöntem ve delil farklılıklarını karşılaştırır.				Eren, 2026, 24-403.
	Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %40’ını, ara sınav sonrası işlenen konuların %60’ını kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.					

Ders İzlençe Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	10.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler

Öğrenci Sorumlulukları:

- Öğrencilere konu çerçevesinde yönlendirmeler yapılarak kaynakların tespit edilip araştırılması
- Ders öncesinde ön hazırlık çalışması yapılması.
- Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması.
- Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.
- Derse devama ilişkin sınırın aşılmaması.

Ödevler

Konusu:

Açıklama:

Son Teslim Tarihi:

Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):

Ders Değerlendirme			
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		Adet	Değer
Ara Sınav		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		Adet	Değer
Final Sınavı		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri			%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri			%60
Toplam			%100
Ders İş Yüğü			
Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	14	1	14
Bireysel Çalışma	10	1	10
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	4	1	8
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	6	1	6
Okuma	5	2	10
Toplam İş Yüğü (Saat)			50

Ders İzlenice Formu

Doküman No:	
Yayın Tarihi:	
Revizyon Tarihi:	10.09.2026
Revizyon No:	
Sayfa:	

AKTS (Toplam İş Yüğü/30)

70/30=2,33

Öğretim Çıktıları Program Çıktıları	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÇ1) Kur'an'ı ve ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	2	2	2	2	2		
PÇ2) Hadis ve ilgili konularını bilir anlar ve yorumlar.	5	5	5	5	5		
PÇ 3) Hz. Peygamberin hayatıyla ilgili konuları bilir, anlar ve yorumlar.	4	4	4	4	4		
PÇ 4) Temel İslami İlimlerle ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	3	3	3	3	3		
PÇ 5) Türk ve İslam tarihi, sanatları ile ilgili konular ve bilgileri anlar, değerlendirir ve yorumlar.	2	2	2	2	2		
PÇ 6) Felsefe ve din bilimleri konularıyla ilgili bilgileri değerlendirme ve yorumlayabilme yeteneğine sahip olur.							
PÇ 7) İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır.	2	2	2	2	2		
PÇ 8) İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur.							
PÇ 9) Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. Disiplinler arası bakış açısı ile değerlendirme yapabilir.	2	2	2	2	2		
PÇ 10) Türkçeyi güzel ve doğru kullanır ve konuşur. Hitabet sanatının inceliklerini bilir ve uygular.							
PÇ11) Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur.	2	2	2	2	2		
PÇ 12) Formasyonunun gerektirdiği kurumlara ve faaliyetlere iştirak ve intibak eder. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası dini, kültürel ve sosyal politikalarının geliştirilmesinde aktif rol üstlenebilir.							
PÇ 13) Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir.							
PÇ 14) Yaşayan dünya dinleri ve dinî akım mensuplarıyla iletişim kurup, aracı roller üstlenip, bir arada yaşamaya yönelik ortak projeler üretebilir.							
PÇ 15) Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır.							
PÇ 16) Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Arapça, Osmanlıca ve Batı dillerinde yazılmış kaynakları ve metinleri okuyup değerlendirebilir. Yerli ve yabancı meslektaşlarıyla bilimsel ve kültürel iletişim kurabilir.	4	4	4	4	4		
PÇ 17) Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır Bilgisiyle örtüşen davranışlar sergileyerek topluma örnek olma şuuruyla hareket eden iyi bir insan ve vatandaş olur. Beşeri münasebetlerinde ve iletişimde gerekli özelliklere sahip olur ve sosyal ilişkileri							
PÇ 18) Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır.							
PÇ 19) Dini konularda uzman kişilerle bilgi alışverişinde bulunma ve tartışma becerisine sahip olur.	3	3	3	3	3		
PÇ 20) İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar ve gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir.							

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile Hadis Tarihi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Ders İzlençe Formu

Doküman No:

Yayın Tarihi:

Revizyon Tarihi: 10.09.2026

Revizyon No:

Sayfa:

Öğretim Çıktıları Programa Özgü Ölçütler	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5	ÖÇ6	ÖÇ7
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	2	2	2	2	2		
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	5	5	5	5	5		
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma	3	3	3	3	3		
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	2	2	2	2	2		
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma							
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	3	3	3	3	3		
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma							
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 14 İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	2	2	2	2	2		

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.